SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 367/06-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. novembra 2006 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. J. F., B., Ing. J. H., B. a Ing. L. H., B., zastúpených advokátom JUDr. P. K., B., ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojitosti s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 155/2005 z 27. júla 2006, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. J. F., Ing. J. H. a Ing. L. H. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. októbra 2006 doručená sťažnosť Ing. J. F., B., Ing. J. H., B. a Ing. L. H., B. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. P. K., B., ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojitosti s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 155/2005 z 27. júla 2006.

Z obsahu sťažnosti sťažovateľov a pripojených príloh vyplývajú nasledovné rozhodujúce skutočnosti.

Okresný súd Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom sp. zn. 20 C 25/01 z 3. júla 2003 žalobu Ing. P. Ž., B. (ďalej len „žalobca“) voči sťažovateľom o zaplatenie 340 000 Sk s príslušenstvom zamietol. Sťažovatelia vystupovali v predmetnom konaní ako žalovaní v druhom až štvrtom rade, ako žalovaný v prvom rade vystupoval v konaní V. S., B.

Na základe odvolania žalobcu Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom z 10. februára 2005 sp. zn. 3 Co 313/2003 rozsudok okresného súdu zmenil tak, že sťažovateľov ako žalovaných v druhom až štvrtom rade zaviazal zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne 340 000 Sk s príslušenstvom a trovami konania. Voči žalovanému v prvom rade odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a konanie zastavil.

Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 3 Cdo 155/2005 z 27. júla 2006 dovolanie sťažovateľov proti rozsudku krajského súdu z 10. februára 2005 zamietol. Rozsudok dovolacieho súdu bol sťažovateľom doručený 15. augusta 2006.

Sťažovatelia tvrdia, že rozsudkom dovolacieho súdu došlo k porušeniu ich základného práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy v nadväznosti najmä na ustanovenia čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy. Taktiež tvrdia, že predmetným rozsudkom došlo aj k porušeniu ich základného práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

Svoje tvrdenia sťažovatelia zakladajú na nasledovných právnych a vecných skutočnostiach.

Žalobca sa žalobou z 21. februára 1997 podanou okresnému súdu domáhal voči sťažovateľom splnenia peňažného záväzku. Na odôvodnenie svojho nároku uviedol, že „*žalovaní boli mojimi spoločníkmi v spoločnosti Č., s. r. o. B. Ja som zo spoločnosti vystúpil a v rámci majetkového vyporiadania sa mi žalovaní zaviazali zaplatiť dňa 18. 11. 1993 spolu sumu 480.100.- Sk do konca februára 1994 takto: ...*“. Ako dôkazy žalobca k žalobe pripojil výlučne dlžobné úpisy.

Sťažovatelia ďalej uviedli, že na pojednávaní 17. júla 1997 žalobca predniesol, že predmetom konania nie sú pohľadávky, ktoré by vyplývali z jeho obchodného podielu, ale ide o pohľadávky, ktoré vznikli titulom pôžičky, ktorú poskytol ako súkromná osoba sťažovateľom, čo dokladoval dlžobnými úpismi. Túto argumentáciu neskôr žalobca doplnil podaním z 9. októbra 1997 označenom ako doplnenie návrhu, v ktorom ako dôvod dlhu uviedol, že tento vznikol na základe nevyplatenia nesplatenej pôžičky poskytnutej sťažovateľom, ktorí dlh uznali jednak v dlžobných úpisoch a jednak ústne a čiastočnými splátkami.

Podľa sťažovateľov tým v konaní došlo k prekvalifikácii právneho nároku na pôžičku a k zmene návrhu v zmysle ustanovenia § 95 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). Následne sťažovatelia ústnymi prednesmi (na pojednávaní 1. decembra 1997, 26. januára 1998 a 13. marca 2001), ako aj písomnými podaniami (zo 4. decembra 1997 a 16. decembra 1997) žiadali, aby súd o tejto zmene rozhodol a pre prípad, že by sa tak stalo, namietli premlčanie nároku žalobcu, pretože jeho zmenený nárok bol uplatnený na okresnom súde 17. júla 1997, pričom premlčacia lehota tu uplynula koncom februára 1997.

Sťažovatelia poukazujú na to, že ani prvostupňový súd, ani odvolací súd o zmene návrhu žalobcu nijako nerozhodli, pričom však z odôvodnenia rozsudku okresného súdu vyplýva, že tento sa s argumentáciou sťažovateľov o prekvalifikácii nároku žalobcom stotožnil. Odvolací krajský súd však uviedol, že návrh smeruje voči sťažovateľom ako fyzickým osobám, k návrhu boli priložené dlžobné úpisy a aj zo samotného žalobného

petitu je zrejmé, že sa žalobca domáhal zaplatenia finančných čiastok od sťažovateľov. Právna kvalifikácia je zrejmá aj z toho, že žalobca podal návrh okresnému súdu, ktorý v čase podania návrhu nebol príslušný na konanie podľa § 36b OSP. Okrem toho odvolací súd uviedol, že zmena právnej kvalifikácie (ak by k takej došlo) nároku uplatneného žalobcom v žalobe nie je zmenou žaloby v zmysle § 95 ods. 1 OSP.

Sťažovatelia namietajú, že skutočnosť, že žalobca sa domáhal žalobou zaplatenia peňažnej sumy od sťažovateľov ako fyzických osôb, ešte nič neznamená. Rozhoduje totiž pravdivé opísanie rozhodujúcich skutočností – dôvod uplatneného nároku (§ 79 ods. 1 OSP). Sťažovatelia v tejto súvislosti poukazujú na to, že označenie účastníkov konania, označenie dôkazov a uvedenie, čoho sa žalobca domáha, Občiansky súdny poriadok uvádza iba ako ďalšie náležitosti žaloby. Podstatnou náležitosťou návrhu je pravdivé opísanie rozhodujúcich skutočností, návrh bez tohto pravdivého opísania by bol neúplný a vadný. V tejto súvislosti poukazujú na to, že rozhodujúce skutočnosti spočívali výlučne v tvrdení o vystúpení žalobcu zo spoločnosti a s tým spojeným majetkovým vyporiadaním žalobcu a sťažovateľov ako spoločníkov obchodnej spoločnosti. Ak teda žalobca na pojednávaní pred súdom prvého stupňa 17. júla 1997 a v následnom podaní označenom ako doplnenie návrhu uviedol, že podanou žalobou sa domáha nároku titulom zmluvy o pôžičke, kde zaviazaní sú sťažovatelia ako fyzické osoby (t. j. poprel akékoľvek spojenie so spoločnosťou), nepochybne tým z jeho strany došlo ani nie k doplneniu, ale k zásadnej zmene opísania rozhodujúcich skutočností. Takáto zmena je podľa názoru sťažovateľov zmenou návrhu v zmysle ustanovenia § 95 ods. 1 OSP.

Tým, že súd prvého stupňa o zmene návrhu žiadnym spôsobom nerozhodol, podľa názoru sťažovateľov sa dopustil inej vady, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci [§ 205 ods. 2 písm. b) OSP]. Odvolací súd mal pritom na takúto vadu prihliadať z úradnej povinnosti. Za takejto situácie podľa sťažovateľov existovali hneď tri dovolacie dôvody, a to existencia inej vady, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci [§ 241 ods. 2 písm. b) OSP], nesprávne právne posúdenie veci [§ 241 ods. 2 písm. c) OSP], ako aj rozhodnutie vo veci napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, keďže súd rozhodol o nároku, o ktorého prípustnosti

nebolo súdom rozhodnuté [§ 241 ods. 2 písm. a) v spojení s ustanoveniami § 237 písm. e), § 79 a § 95 OSP]. Sťažovatelia v tejto súvislosti podotýkajú, že na tieto dôvody dovolania bol najvyšší súd povinný prihliadať ex offo, aj keď neboli v dovolaní uplatnené (§ 242 ods. 1 OSP).

Napriek uvedenému sa však najvyšší súd vysporiadal s uvedenou argumentáciou sťažovateľov v dovolaní tak, že

- sťažovateľmi označenú vadu konania (že súd prvého stupňa porušil svoju procesnú povinnosť rozhodnúť o zmene návrhu spočívajúcej v zmene rozhodujúcich skutočností) označil ako „zmenu právnej kvalifikácie“, čím dovolanie vyložil v rozpore s jeho obsahom,
- ak keby v danom prípade išlo o zmenu návrhu, uvedené procesné pochybenie okresného súdu nezakladá vadu konania v zmysle § 237 písm. e) OSP,
- v prípade, ak súd nerozhodne o zmene návrhu, nejde ani o inú vadu konania (§ 242 ods. 1 druhá veta OSP). Podľa najvyššieho súdu sťažovatelia navyše túto vadu ani bližšie nekonkretizovali, čo je podľa sťažovateľov v hrubom rozpore so systematikou, obsahom a logickým členením dovolania,
- v súvislosti s absenciou rozhodnutia o zmene návrhu sa nijako nevysporiadal s použitým dovolacím dôvodom v zmysle § 241 ods. 2 písm. c) OSP (nesprávne právne posúdenie veci). Ak predsa odvolací súd stanovil, že v danom prípade o zmenu návrhu nešlo, nesprávne interpretoval ustanovenie § 95 OSP, teda vec nesprávne právne posúdil.

Sťažovatelia sa domnievajú, že najvyšší súd sa samotným posúdením, či v danom prípade išlo o zmenu návrhu a či súd prvého stupňa bol povinný o nej rozhodnúť, vôbec nezaoberal a len konštatoval, že aj keby k takému procesnému porušeniu došlo, nejde o dovolací dôvod. Takýto záver, neodôvodnený riadne a presvedčivo, je s ohľadom na vyššie uvedené podľa sťažovateľov neudržateľný a predstavuje porušenie ich označených ústavných práv (čl. 46 ods. ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny), resp. práva vyplývajúceho z medzinárodnej zmluvy. Podľa sťažovateľov dovolací súd zasiahol do ich namietaných základných práv aj porušením ustanovenia § 95 ods. 1 OSP, znemožnením

uplatnenia námietky premlčania, ako aj rôznym posudzovaním, výkladom a aplikáciou právnej normy v dvoch obdobných prípadoch.

Sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd deklaroval porušenie ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojitosti s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 155/2005 z 27. júla 2006, zrušil rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 155/2005 z 27. júla 2006 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávnych a trestnoprávnych veciach; súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Z uvedeného ústavného vymedzenia postavenia kompetencií všeobecných súdov a ústavného súdu v Slovenskej republike vyplýva, že rozhodovanie v občianskoprávnych veciach patrí do právomoci všeobecných súdov. Ústavnému súdu preto neprináleží rozhodovať o právach uplatňovaných prostredníctvom žalôb v občianskoprávnych sporoch, resp. v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy posudzovať správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov ohľadne sporných práv a povinností účastníkov súkromnoprávnych vzťahov.

Ústavný súd je však oprávnený posúdiť, či spôsob aplikácie práva všeobecným súdom v konkrétnom prípade je zlučiteľný s ústavou vrátane jej ustanovení zaručujúcich základné práva a slobody, porušenie ktorých sťažovatelia v konaní podľa čl. 127 ústavy namietajú.

Pokiaľ ide o posudzovanie skutkových a právnych záverov všeobecného súdu obsiahnutých v jeho rozhodnutí, ústavný súd opakovane vyslovil, že môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlniteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 159/06).

Sťažovatelia tvrdia, že nesprávnym vyhodnotením dôkazov a právnymi názormi najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu uvedenými v jeho rozsudku sp. zn. 3 Cdo 155/2005 z 27. júla 2006 došlo k porušeniu ich ústavného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojitosti s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy.

Mimo petitu, ktorý je jasne oddelený od ostatných častí sťažnosti, sťažovatelia uvádzajú aj porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré však ústavný súd pokladá za súčasť ich argumentácie. Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný

súd viazaný návrhom. Viazanosť návrhom sa zvlášť vzťahuje na návrh výroku rozhodnutia ústavného súdu (petit). Ústavný súd rozhoduje v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy iba o porušení tých práv, ktorých porušenie sťažovatelia namietajú. Ústavný súd predpokladá, že tie práva, ktorých porušenie sťažovatelia namietajú, sú uvedené v petite ich sťažnosti, a preto rozhoduje len o nich.

Najvyšší súd výrok svojho (sťažovateľmi napádaného) rozsudku sp. zn. 3 Cdo 155/2005 z 27. júla 2006, ktorým zamietol dovolanie sťažovateľov proti odvolaciemu rozsudku krajského súdu sp. zn. 3 Co 313/2003 z 10. februára 2005, založil na týchto dôvodoch: „*Dovolatelia vadu konania [§ 237 písm. e) O. s. p.] videli v tom, že súd vo veci konal a rozhodol o žalobcom zmenenej žalobe napriek tomu, že nebolo rozhodnuté o zmene žaloby v zmysle § 95 ods. 1 O. s. p., spočívajúcej v zmene právnej kvalifikácie za súčasnej zmeny skutkového stavu, než bol opísaný v pôvodnej žalobe. Dovolací súd nezistil, že by konanie pred súdmi nižších stupňov bolo zaťažené vadou podľa § 237 písm. e) O. s. p., ktorej existencia by mala za následok zmätočnosť rozhodnutia a potrebu zrušenia takéhoto rozhodnutia. I v prípade, že by ústny prednes žalobcu na pojednávaní pred súdom prvého stupňa 17. júla 1997 a písomné doplnenie návrhu z 9. októbra 1997 bolo možné považovať za zmenu žaloby v zmysle § 95 O. s. p. tak ako to tvrdia žalovaní, nedostatok rozhodnutia súdu o zmene žaloby nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. e) O. s. p. (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 58/97, uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 62/1998). Dovolací súd sa preto otázkou, či v danom prípade išlo o zmenu žaloby alebo nie, nezaoberal a námietku žalovaných uvedenú v tomto smere v dovolaní neposudzoval, keďže nemá vplyv na vyššie uvedený právny záver o neexistencii vady v zmysle § 237 písm. e) O. s. p.*

Inou vadou konania (§ 242 ods. 1 veta druhá O. s. p.), na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Vadu tejto povahy dovolatelia v dovolaní síce namietali, ale v čom mala táto vada spočívať bližšie nekonkretizovali. Ak mali na mysli, že spočíva v procesnom pochybení súdu, keď nerozhodol o zmene žaloby,

dovolací súd, aj za predpokladu, že by sa súd dopustil tohto procesného pochybenia tým, že v zmysle § 95 ods. 1 O. s. p. uznesením nerozhodol o pripustení zmeny žaloby, nepovažuje ani túto prípadnú procesnú vadu za vadu, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie veci a ktorá by v takomto prípade naplňovala predpoklady dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. b) O. s. p.

Z obsahu dovolania žalovaných 2/ až 4/ vyplýva, že ako dovolací dôvod uplatňujú aj ustanovenie § 241 ods. 2 písm. c) O. s. p. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Právne posúdenie veci je nesprávne, ak dovolací súd posúdil vec podľa normy, ktorá na daný skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu síce určil správne, avšak nesprávne ju interpretoval alebo ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Úlohou dovolacieho súdu v prípade dovolania, odôvodneného nesprávnym právnym posúdením veci [§ 241 ods. 2 písm. c) O. s. p.], je posúdiť, či odvolací súd na zistený skutkový stav použil správny predpis a či ho aj správne interpretoval.

Podľa ustanovenia § 657 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

Z citovaného zákonného ustanovenia teda vyplýva, že pre uzavretie dohody o pôžičke sa nevyžaduje písomná forma, takže táto zmluva môže byť uzavretá i ústne alebo konkludentným spôsobom. Podstatnou náležitosťou obsahu takejto dohody je okrem označenia zmluvných strán, predovšetkým určenie predmetu pôžičky; z obsahu zmluvy musí vyplynúť i povinnosť dlžníka vrátiť veci rovnakého druhu (peňazí). Keďže táto zmluva je reálnou zmluvou (kontraktom), k jej uzavretiu zákon vyžaduje i skutočné odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi.

Ako vyplýva z vykonaného dokazovania medzi žalobcom a žalovanými 2/ až 4/ bola uzavretá zmluva o pôžičke, na základe ktorej žalobca poskytol žalovaným 2/ až 4/ pôžičku peňazí v sume 340 000 Sk, ktorú sa zaviazali vrátiť do konca februára 2004 (správne má

byť 1994, pozn.) *a že táto pôžička im bola poskytnutá ako fyzickým osobám. Tvrdenie žalovaných 2/ až 4/, že v danom prípade išlo o pôžičku pre obchodnú spoločnosť Č., s. r. o., v ktorej boli spolu so žalobcom spoločníkmi, bolo vyvrátené výpoveďami svedkov JUDr. T. J., ktorá sa ako právna poradkyňa zúčastňovala rokovaní medzi účastníkmi konania týkajúcich sa ich vzájomných finančných transakcií, vrátane predmetnej pôžičky, ako i J. Š., vykonávajúceho funkciu konateľa danej obchodnej spoločnosti v rozhodnom čase, ktorí zhodne potvrdili, že žalobca poskytol žalovaným 2/ až 4/ pôžičku ako fyzická osoba fyzickým osobám, že úmyslom účastníkov tohto zmluvného vzťahu nebolo poskytnutie pôžičky obchodnej spoločnosti Č., s. r. o. Svedok J. Š. naviac potvrdil, že peniaze z tejto pôžičky boli za jeho prítomnosti žalobcom odovzdané žalovaným 2/ až 4/ a že on ako konateľ spoločnosti Č., s. r. o. žiadnu zmluvu o pôžičke so žalobcom neuzatváral a že ani suma peňazí, ktorá bola predmetom pôžičky medzi účastníkmi konania, nebola do účtovného stavu spoločnosti zaevidovaná. Toto tvrdenie svedka bolo preukázané aj účtovnými a daňovými dokladmi za roky 1993 a 1994.*

Dovolací súd sa stotožňuje so záverom odvolacieho súdu, že pohľadávka zo zmluvy o pôžičke uzavretej medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanými 2/ až 4/ ako dlžníkmi, na základe ktorej im bola poskytnutá pôžička 340 000 Sk, ktorú sa zaviazali vrátiť do konca februára 1994, vznikla platne. V danom prípade žalovaní 2/ až 4/ v konaní nepreukázali, že by úmyslom účastníkov pri uzatváraní tohto právneho úkonu (zmluvy o pôžičke) bolo zastrieť iný právny úkon, ktorým podľa ich tvrdenia malo byť poskytnutie pôžičky inému subjektu – obchodnej spoločnosti Č., s. r. o. Pokiaľ dovolatelia ako dôkaz o disimulácii právneho úkonu považujú dlžobný úpis z 18. novembra 1993, z tohto dlžobného úpisu nemožno takýto záver vyvodiť. Z predmetného dlžobného úpisu vyplýva, že žalovaní 2/ až 4/ potvrdzujú, že sú spoločne a nerozdielne dlžní žalobcovi čiastku 340 000 Sk a ich záväzok splatiť uvedenú čiastku do konca februára 1994. Týmto dlžobným úpisom žalovaní 2/ až 4/ ako dlžníci len písomne potvrdili, že dlhujú žalobcovi ako veriteľovi určitú finančnú čiastku; simulácia iného právneho úkonu, pre ktorú by bol tento iný právny úkon neplatný, z neho nevyplýva. Dovolateľmi v dovolaní presadzovaný iný výklad vôle účastníkov pri uzatváraní zmluvy o pôžičke je v rozpore s interpretačným pravidlom výkladu prejavu vôle ustanoveným v § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pretože prejavenej skutočnej vôli

konajúcich strán dáva iný zmysel, ako v skutočnosti má. V danej veci, ako to vyplýva z vykonaného dokazovania, došlo aj k odovzdaniu peňazí dlžníkom (žalovaným 2/ až 4/), z ktorého dôvodu taktiež nemožno zmluvu o pôžičke uzavretú medzi účastníkmi konania považovať za neplatnú. V tomto smere dovolací súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom hodnotí vážnosť vôle žalovaných 2/ až 4/ k predmetnému právnemu úkonu z aspektu konkrétnych okolností, za ktorých bola zmluva o pôžičke z ich strany uzavretá, s ktorými závermi sa v celom rozsahu stotožňuje, keďže zodpovedajú zistenému skutkovému stavu danej veci. Záverom treba uviesť, že z hľadiska platnosti zmluvy o pôžičke je bez právneho významu ďalšie použitie finančných prostriedkov získaných žalovanými 2/ až 4/ na základe predmetnej zmluvy o pôžičke; nie je teda rozhodujúce, akým spôsobom dlžník požičané peniaze použije.

Pokiaľ dovolatelia v dovolaní uplatnili námietku premlčania nároku žalobcu na vrátenie pôžičky, táto námietka je nová; v preskúmavanom konaní nebola nikým z dovolateľov prednesená a takýto poznatok ani inak nevyšiel najavo. Na nové tvrdenie v dovolacom konaní nemožno prihliadnuť. Konanie na dovolacom súde má preskúmavaciu povahu. To znamená, že správnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nemožno hodnotiť s prihliadnutím na nové skutočnosti, ktoré nemohol odvolací súd brať do úvahy, lebo mu neboli známe; nevyplývali z výsledkov dokazovania ani z prednesov účastníkov. Dovolatelia mali možnosť využiť svoje právo v konaní pred súdom prvého stupňa a pred odvolacím súdom a uplatniť námietku premlčania. Keď tak neurobili, nemožno vytýkať odvolaciemu súdu, že k nej neprihliadol. Preto ani v tomto prípade odvolací súd svojím postupom nenaplnil skutkovú podstatu dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c) O. s. p.

Pretože rozsudok odvolacieho súdu je z hľadiska uplatneného dovolacieho dôvodu správny a keďže nebolo zistené, že by konanie bolo postihnuté vadou uvedenou v ustanovení § 237 O. s. p. alebo inou vadou, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaných 2/ až 4/ podľa § 243b ods. 1 O. s. p. zamietol.“

Po oboznámení sa s obsahom rozsudku najvyššieho súdu sp. 3 Cdo 155/2005 z 27. júla 2006 (s prihliadnutím na obsah rozsudku odvolacieho súdu sp. zn. 3 Co 313/2003 z 10. februára 2005, ktorý bol v dovolacom konaní preskúmavaný) dospel ústavný súd k názoru, že zo záverov najvyššieho súdu, týkajúcich sa posudzovanej právnej otázky nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

Citované dôvody uvedené v rozhodnutí najvyššieho súdu možno považovať z ústavného hľadiska za dostatočné a relevantné. Vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu ich možno rozumne zahrnúť pod znenie a zmysel právnych noriem aplikovaných v danej veci. Výklad uvedených právnych noriem zodpovedá zároveň princípom rozumného usporiadania práv a povinností dotknutých subjektov v prípadoch vysporiadania vzťahov z pôžičky. Obsah predložených, veci sa týkajúcich listinných dôkazov v predmetnom súdnom konaní zároveň pripúšťa interpretáciu faktov a posúdenie relevantných právnych otázok tak, ako sú v danom prípade prezentované najvyšším súdom.

Ústavný súd sa vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti nedomnieva, že by závery najvyššieho súdu v predmetnej veci bolo možné kvalifikovať ako zjavné neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné so základným právom sťažovateľov na súdnu ochranu (v zmysle čl. 46 ods. 1 v spojitosti s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy).

Ústavný súd dospel pri predbežnom prerokovaní sťažnosti k záveru, že z argumentácie sťažovateľov a z obsahu listín pripojených k sťažnosti, nevyplýva možnosť opačného záveru pri prerokovaní sťažnosti v merite veci. Z uvedeného dôvodu odmietol sťažnosť sťažovateľov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. novembra 2006